

Landschap Erfgoed Utrecht Praktijknetwerk Bloeiende Bermen

3 September 2024 – Utrecht Slangenbosje

Het Slangenbosje is in 1990 in bezit gekomen van de Universiteit Utrecht. Het doel was om het gebied te ontwikkelen naar een gebied met zo veel mogelijk soorten. Echter is het beheer lang niet goed geweest en is het verruigd. Sinds 3 jaar beheren de landschapsbeheerploegen Utrecht dit gebied. De landschapsbeheerploegen werken met 14 ploegen vrijwilligers, ze doen allerlei natuurwerkzaamheden. Het vergroten van biodiversiteit is een belangrijke pijler van de landschapsbeheerploegen.

Het doel van het Slangenbosje is om te ontwikkelen naar kruidenrijk. Wolbertie Ruiter (Landschapsbeheerploegen) vertelt ons hoe het beheer nu is. Drie jaar geleden stond er in het gebied alleen maar riet, braam, brandnetel en pitrus. Er is 3 keer per jaar gemaaid en de vegetatie is al erg veranderd. Het plan was om dit jaar 2 keer te gaan maaien, maar om de pitrus onder controle te houden is er toch voor gekozen om dit jaar 3 keer te maaien. Wolbertie geeft nog de tip om pitrus te maaien tijdens vorst.

We doen een telling om te kijken hoeveel verschillende plantensoorten er al staan in het gebied. We vonden de volgende soorten in een vak van 25m²:

- Pitrus
- Kale jonker
- Moeraswolfspoot
- Witte klaver
- Moerasrolklaver
- Kruipende boterbloem
- Ridderzuring
- Veldzuring
- Paardenbloem
- Smalle weegbree
- Gestreepte witbol
- Hertshooi
- Munt
- Veenwortel
- Gele lis
- Biggenkruid
- Wilgenroosje
- Kattenstaart
- Zwarte els
- Dauwbraam
- Blauw glidkruid
- Walstro
- En nog een onbekende plant

Wanneer je gaat maaien voor biodiversiteit is het belangrijk om te kijken naar de vegetatie. Staan er veel bloemen? Wacht dan even met maaien tot de zaden gevallen zijn. Als er veel gras staat kun je al wel maaien. Als je wil versralen, dan wil je maaien voordat de planten gaan afsterven. Want op dat moment gaan de voedingsstoffen weer terug de bodem in.

Bloeiende planten in het najaar zijn belangrijk voor veel insecten. Er zijn bijen die pas in het najaar geboren worden, of die nog steeds vliegen in het najaar. Zij hebben nectar nodig om voldoende energie binnen te krijgen voor de winter.

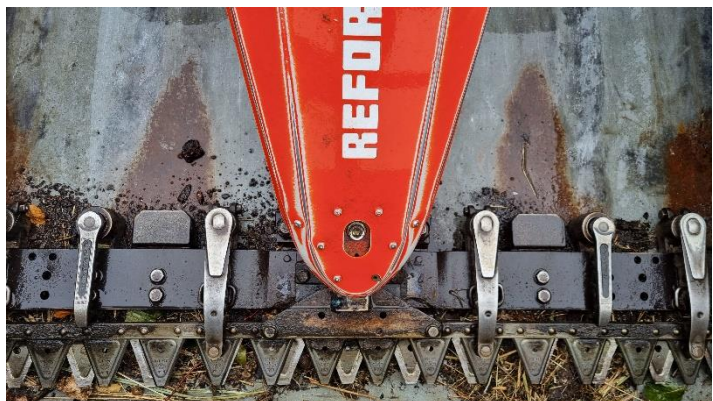
In het beheer is de keus voor machines belangrijk. Grote, zware machines zorgen vaak voor beschadiging en verdichting van de bodem. Ook kunnen ze vaak niet overweg met natte grond. Zowel Wolbertie als Ruud van Drielen en Erik van de Hoef (Groen en Techniek) hebben een aantal machines meegenomen en vertellen ons hier over.

We kijken eerst naar de kleinere apparaten. Een zeis, een elektrische bosmaaier en een benzine bosmaaier. De zeis kan nuttig zijn om stukken te maaien, of om bijvoorbeeld riet weg te halen. Het vergt wel wat oefening en uithoudingsvermogen om de zeis te gebruiken. Bij de bosmaaier is het goed om te werken met een maaier met een mes en niet een touwtje. Een touwtje versnipperd de vegetatie meer dan een mes en dit maakt dat het moeilijk op te ruimen is.

De vingerbalkmaaier heeft ook messen en vermaalt de vegetatie niet. Door de brede banden wordt de druk op de bodem beter verdeeld. Hij wordt ook veel gebruikt bij oevers, riet en nattere landen. Doordat het een aangedreven machine is, is het niet zwaar om er achter te lopen.

Vervolgens zien we de robotmaaier. Deze machine wordt op afstand bestuurd. Op dit moment zit er een klepelbak op, maar er kunnen verschillende aanbouwwerktuigen op gezet worden. Zoals een messenbalk of een schijfmaaier. Deze machine kan ook op taluds en natte gebied ingezet worden. Je kunt op plekken komen waar je normaal met een grotere machine niet kan komen. Er zijn meerdere ontwikkelingen gaande voor deze machine. Zo wordt er, in samenwerking met Biodivers b.v., gewerkt aan het oogsten van zaden. Ook is er het plan om een balenpers op rupsbanden te zetten. De robot is er in meerdere formaten. Het dieselgebruik is veel lager dan van bijvoorbeeld een trekker.

Met de trekker met bandhark wordt maaisel opgeharkt. Het maaisel wordt altijd naar dezelfde kant geharkt, zowel bij vooruit als achteruit rijden. De bodemdruk van deze machine op rupsbanden is zo licht dat het ook op erg natte grond kan rijden. Deze trekker heeft 18 pk en kan soms grotere hoeveelheden vegetatie niet goed verwerken. Daarom wordt er ook gewerkt aan een trekker met meer pk.